

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Téli háboru?

Debrecen, január 17.

Ez az a velőt fagyasztó, kegyetlen hideg idő, amelyben egy kutyát se szoktak az utcára lökni. Londonban pedig arról készülnek dönteni, hogy az utcára, — nem is az utcára, hanem a hóval borított, szélből védtelen síkokra, jéggel pallózott hegyek közé — kilökjenek sok tízezer embert, hogy a gyilkos hidegben állva, őrségen járva, hókupacok mögött fekvé várják, amíg megfagynak, vagy amíg ettől a haláltól egy irgalmas szirapnel szilánk megváltja.

Kegyetlenebb háborút annál, amely a törökök és a Balkán szövetségesek között újból kitörni készül, elképzelni is bajos. — Ilyen téli hadjárat törte meg a győzhetetlen Napoleont is. Mindkét fél számít ennek a háborúnak borzalmaira és mindegyik azt hiszi: a másik fogja ezeket megkockáztatni. És ebből a számításból alighanem az lesz, hogy eldördülnek az ágyuk, megkezdődnek azok az események, amikor a nagyhatalmak azt mondják: most már nekünk nincs semmi dolgunk.

Ha valaha szörnyű, fölfokozott vandálist must meg kellett akadályozni: akkor most ez az erkölcsi szükség kétségbeesett szóval apellál a nagyhatalmakra, hogy gátolják meg az emberpusztításnak és embergyötrésnek azt a válogatott formáját, amelyet ellenfeleiken el akarnak követni. És szabadítsák meg a téli fegyveres készenlétnek szintén kellemetlen, nehéz állapotától azokat az or-

szágokat, amelyek erre, a mik a krízis tartó kénytelenek.

Mindezek fölött pedig váltsák meg az egész világot attól, hogy a háboru okozta gazdasági krízis a nyomornak olyan fokára emelkedjék, amelyet már elviselni lehetetlen volna. Ha a nagyhatalmak veszélyeztetett gazdasági érdekekért, egykivitelit ut biztosításáért, egy gyarmatért háborút tudnak viselni, akkor az összeomlások végtelen sorát megelőzendő, tudjanak békét teremteni és parancsolni is.

A szándék, ugylátszik, hogy ez. De a kivitel módjában lehet valami hiba. Mind- eddig csak arról volt szó, hogy Törökország- tól követeljenek lemondást, visszavonulást. Igaz, hogy az eddigi hadjáratban a törökök több vereséget kaptak. De a hadjárat folytatását ép az akadályozta meg, hogy a bolgárok a csatadzsai vonalnál megakadtak és nem tudtak erőt venni az ellenálláson. Igazsággal mérve tehát, az őszinte békeköze- vetítés azt jelentené, hogy mindkét féltől mérsékletet és mindeniktől lemondást köve- teljenek és a kettőnek összeegyeztetésével állapítsák meg a békét. A törökök ezzel szem- ben azt látják, hogy a nagyhatalmak csak fel- léjük hegyezik ki jegyzékeik élet, amelynek nyomában a Balkán szövetség fegyverei csillognak. Ily helyzetben a törökök nem te- kinthetik a nagyhatalmak eljárásában az el- fogulatlan nemzetközi biráskodást, annál ke- vésbé, mert a törököknek eddig is okuk volt a nagyhatalmak jóindulatában, őszinteségé- ben és következetességében kétkedni. A nagyhatalmak konstantinápolyi föllépése te-

át előreláthatóan csak új elkeseredést vált ki a törökökből, az elkeseredés pedig igen rossz elhatározásoknak szokott a szülő- anyja lenni.

Vajon, amennyi logikával a törököket meg lehet arról győzni, hogy az okosabb enged és lemond Drinápolyról, — nem lehetne-e ugyanilyen meggyőző erővel megé- tetni a bolgárokkal, hogy sokkal többet ves- zítettek eddig, mint amennyit egy kicsi és fiatal nemzetnek egy hadjárat serpenyőjére föl lehet rakni. Ha Ferdinánd cár a maga ke- zével tépte le a vállrojtot Toseff tábornok- ról, mert oktalan emberpararlással a szófiai ijuság színe-javát áldozta fel, — nem nyul- hat-e a bolgár uralkodó a maga vállrojtjához, amikor a haderőnek immár gyengébb, fejlet- len vagy félig rokkant részét, öreg tartaléko- sokat és idő előtt sorozottakat téli háboruba akar dobni?

Akármenyire nem tudott hinni a logika a háboru újabb kitörésében, sajnos az min- den nappal valószínűbbé válik. Vagy talán azért fokozódik olyan erősen a béketárgya- lások feszültsége, hogy egyszerre a végső ponton forduljon meg és teremtsen meg az el- lentétek kiegyenlítését?

SERÉNYI BÉLA GRÓF MEGGYÓ- GYULT. Serényi Béla gróf földmivélségi miniszter ma reggel kelt fel betegsége óta elő- ször az ágyából. A délelőtt folvamán igen so- kan jelentek meg a miniszternél rokonai és barátai közül, akiket személyesen fogadott. A miniszter, aki teljesen jól érzi magát, hol- nap távozik a szanatóriumból. Kedden este üdülés céljából alkalmasint Lovranába megy.

Szinész-história

Irta: Zöldy Márton.

Králik Antaltól a hatvanas években az egész magyar színészet tudta, hogy résztvevő a boldogtalan Miksa császár tragikus véget ért mexikói expedíciójában. Hogy mi vitte ezt az jedtképi, állandóan nedves szemű színészt bele avva a nevezetes történeti kalandba, azt emberileg bajos volna megmagyarázni. Annyi bizonyos, hogy Králik Antalnak nem volt se katonai tudása, sem katonai erénye s ő ma- ga vallotta, hogy a foga is vacogott, mikor ott a tengeren túl Vera-Cruznál a nehéz elől- töltő puskát a kezébe nyomták.

Megjegyzem, Magyarországon toboroz- tak Miksa császár hadserege részére. Ez volt az utolsó verbuválás hazánkban. — Én mint nyolc éves fiú, láttam a verbunkost járni szü- lővárosom utcáin. A verbuváló nem volt va- lami marcona hadfi, Valkónak hívták és fog- lalkozására nézve, ha jól emlékszem, nőiszá- bó volt.

Lehet, hogy Králik Antal a verbunkos tetszetős, teátrális fellépése éjtette meg. Vagy a felpézn, mely ugy tudom, száz forint volt. Mikor egy esztendő múlva hazakerült, foly- tatta a színészetet ott, ahol elhagyta. Csak olyan másodrangu epizód-színész volt, ki a részeg rektorokat, kántorokat és nótáriusok- kat (a régi szindarabok tipikus alakjait) ját- szotta. Sőt egyszer, de csak egyetlen egy-

szer, Petur bánt is ábrázolta valahol Karca- gon vagy Kisújszálláson. De a drámai muzsa nem volt kegyes hozzája, az előadáson egy rosszul feladott végszóért két hatalmas po- ntot kapott a tépelődő Bánkbántól. Ez a kel- lemetlen incidens végkép elzárta előle a pa- tetikus drámai szerepkört.

Mikoriban Mexikóból hazakerült, főleg az bosszantotta, hogy itthon mindenki bő- vebb részleteket tudott a csuful cserben ha- gyott, szerencsétlen Miksa császár sorsáról, mint ő, kit egyik laktanyából a másikba haj- szoltak és a táborban dércsipett füvön hálát- ták, anélkül, hogy csatát látott volna. Arra emlékezett legelőnkebben, hogy a hajóra, a mely hazaszállította, Juarez katonái puska- tussal tuskolták nem a legkiméletesebb módon.

Színésztársai sokszor fordultak hozzá azzal a kívánsággal, hogy beszéljen el va- lamit a mexikói háboruról. Minthogy semmi ér- dekeset mondani nem tudott, kinosan meg- erőltetett fantáziájával koholt egy esetet, melyet százszor és százszor elmondott, ugy, hogy végül már elég formásan hangzott. Kö- rülbelül így:

— Be voltunk zárva a Quarteróba, kö- rös-körül a hegyeken nyüzsgött a tömérdek ellenség, amerre a szem ellátott. Mi pedig, hogy az ellenséget nyugtalanítsuk és valamit zsákmányoljunk, gyakran rendeztünk kiroha- násokat. Egy ilyen kirohanás alkalmával há-

rom mexikói elcsipett s mintha nem is kato- na, hanem bandita lettem volna, guzba kö- töttek és felszijaztak egy öszvér hátára. Sor- som fölül nem lehetett kétségem, a mexikóiak kik Magát Miksa császárt is agyonlövették, nem törődtek a hadijoggal. A foglvokat mind puskacsó elé állították és agyonlőtték. — Ez várt rám is. De a jó Isten nem ugy akarta. . . Már jó messze jártunk, mikor látom, hogy egy délceg lovas, a mi tisztjeink uniformisá- ban közelit felénk kivont karddal és szilaj ga- loppban. Mikor közeliünkbe ért, mint a vil- lámeikázás, oly gyorsan suhintott a kardja. Egy-kettő, egy-kettő! Még fel sem ocsudtam bámu'atomból, a mexikóiak már messze jár- tak. Véres fővel inaltak el a nyomorultak. — Rólam pedig a hátor szabadító, ki senki más nem volt, mint Fuith őrnagy, levágta a szija- kat és én épen, de hálás szívvel tértem visz- sza Quarteróba öszvérháton, a vitéz őrnagy oldalán . . .

Ezt a meglehetősen primitív hazugságot Králik Antal oly egyszerűen, decensen és ter- mészetesen adta elő, hogy szinte azt kellett hinnünk, hogy az előadó művészeknél a ha- zugság a természetes állapot. A Fuith báró névhez meg ugy jutott, hogy a hajón látott egy őrnagyot, kiről megtudta, hogy az Fuith báró.

Közben meg is nősiült, feleségül vette a drámai anyát, aki a házasság napján egy tíz éves leánygyermekkel ajándékozta meg. —

A kultuszminiszter Hajdumegyében

Jelen lesz az egyetem alapkövének letételénél

Örvendtes eseményt jelenthetünk a város közönségének. Zichy János gróf kultuszminiszter, akinek megértő lelkesedése és a város kulturája iránti elismerése megteremtette a debreceni egyetem felépülését, kijelentést tett Domahidy Elemér főispán előtt, hogy örömeire szolgálna, ha a debreceni egyetem alapkövének letételénél jelen lehetne.

— Ha ebbeli elhatározásom elé akadály nem gördül, az ünnepélyes aktusnál magas képviselem a kormányt Debrecenben! — jelentette ki öccsellenciája.

A kultuszminiszter Zichy Géza gróf tétleni birtokán találkozott a főispánnal, ahol a hó 15-én és 16-án nagyszerű vadásztársaság jött össze. A házigazdán, a miniszteren és a főispánon kívül a vadásztársasághoz tartoztak:

Zichy Géza Lipót gróf, a házigazda fia, Zichy Ernő gróf, Bissinger Ernő gróf, Lick Imre miniszteri tanácsos, Bársony István író, a „Budapesti Közlöny“ szerkesztője, Hets Ödön dr., a m. kir. Operaház jogtanácsosa, Ujfalussy Dezső dr. ítélőtáblai bíró, Prichradny Henry huszárcapitány és Orosz Sándor főszolgabíró.

A vadászat két napig tartott és igen jó hangulatban ért véget. Az eredményt 400 nyúl terítéke dicséri.

A miniszter a vadászat során hosszabb ideig beszélgetett Domahidy Elemér főispánnal a vármegye, elsősorban pedig Debrecen város ügyeiről. Különösen az egyetem fölállítására vonatkozó kérdések érdekelték.

— Az alapkö letételénél föltétlenül jelen akarok lenni! — mondta nyomatékkal több ízben.

Majd a színház kérdése is szőnyegre került, melyről a minisztert Ditrői Mór, az Országos Színészegyesület elnöke is informálta.

— Örömmre szolgál, — mondta a re-

feráló főispánnak a miniszter — hogy elhárultak a bajok!

Tizenhatodikán este utazott el a vadászat színhelyéről Zichy János gróf. Kabáról Püspökladányon át távozott a fővárosba. A kabai vasuti állomáson Domahidy Elemér főispán, Uhlarik Béla máv. üzletvezető és Ertesey Gyula főszolgabíró fogadták, akik Püspökladányig el is kísérték a minisztert. Ki barátságos bucsuvétel után az éj folyamán Budapestre utazott.

Debrecen város polgársága joggal remélheti, hogy egyetemi építkezésének munkáját a kormány a legnagyobb szimpátiával kíséri s annak erejét a maga egész súlyával törekszik növelni.

Debrecen—Fiume

Új gyorsvonati összeköttetés

Többször irtunk a nagyvárad—fiumei közvetlen gyorsvonatösszeköttetés megvalósításának szükségéről és fontosságáról, amely Debrecen érdekli különösen fontossággal, mert így a keletmagyarországi részek központjaként Debrecen is bekapcsolódhatik egy kitünő kerülő nélküli gyorsvonati összeköttetésbe a tengerparttal. A közvetlen összeköttetés megteremtését a tengerpart és a keleti részek között régóta szorgalmazzák már több helyről. Élénken sürgették ezt Debrecenben is. Számos felterjesztést is kapott már a kormány. Eddig azonban mindig olyan akadályok merültek föl, amelyek lehetetlenné tették a vonat beállítását a menetrendbe és a kereskedelemügyi miniszter — noha nem mondott le végleg az új vasuti összeköttetés létesítéséről — elhalasztotta a megvalósítást.

Ujabbán Szeged város csatlakozott a mozgalomhoz és a város törvényhatósági bizottsága feliratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez.

Kétségtelen — ugymond — hogy mindkét vasutvonal Magyarország életerén fut keresztül, mindkettő elsőrangú fontossággal bír. Az egyiket a nyugattól keletig terjedő nemzetközi forgalom bonyolódik le, a másik pedig a világkereskedelmi forgalmat közvetítő magyar tengerparttal van legrövidebb közvetlen összeköttetésben. A vonalak mentén fekszenek a fővárosok kívül a legnagyobb magyar városok, amelyek hatalmas fejlődésük folytán nagy körzetek gőcpont-

— Ne mondja!

— De úgy van! Ő mentette meg egy igazi huszár-bravúrral az én papám életét!

— Ugyan kérem, ne mondjon nekem ilyeneket!

— De mondok, igenis mondok!

És elmondta azt a történetet, melyet a mostohaapjától annyiszor hallott, hogy már szinte a könyökén nőtt ki.

Az önkéntes nagy érdeklődéssel hallgatta a naiva előadását, ki természetesen minden szót a legkiméletlenebbül agyonhangsúlyozott.

— Oh, ez igaz lenne? — kérdezte.

Flóra méltatlankodva válaszolt: — Pardon, báró ur, az én papám sohasem hazudik!

— Igazán? Alkalmilag legyen szives bemutatni kérem, hadd lássak egyszer egy olyan papát is. De fontosabb e pillanatban az én papám. Ha én neki ezt a történetet elmondom, úgy elérékenyül, hogy zavartalanul belenyulhatok a belső zsebe mélyéig.

Hogy és miként zsákmánvonta ki a fiatal önkéntes apjának megínultságát, az nem tartozik ide s különben is szorosán vett családi ügy. De ugyanazon este az öreg báró örnagy gálában, tündöklő pléhgallérral és több érdemrenddel a mellén, megjelent Králik Antalnak több mint szerény, vagvis földes szo-

jai. A délvidék mezőgazdasága, ipara és kereskedelme egyaránt teljes joggal követelheti, hogy a közlekedés egyfelől lehető gyorsan, kevés idő felhasználásával, másfelől pedig a lehető legkisebb pénzbeli áldozattal bonyolítottassék le. A hatalmasan fejlődő vidéki gőcpontokat most nagy távolságok választják el egymástól és főként a fővárostól, valamint a magyar tengerparttól.

Ezt a feliratot Szeged város pártolás végett megküldte Nagyvárad törvényhatóságának is és — mint Nagyváradról írják — a törvényhatóság ez alkalomból újból felírta a nagyvárad—kaposvár—fiumei közvetlen összeköttetés érdekében. Szükséges volna Debrecen vasut-politikája, kereskedelme és ipara sőt mezőgazdasága érdekében is, hogy a terv pótolásához maga is mielőbb csatlakozzék.

A balkán bonyodalom

A nagyhatalmak jegyzéke

Németország a felelős

A balkáni bonyodalom legutóbbi eseményeiről a következő táviratok számolnak be:

NÉMETORSZÁG FELELŐS.

Konstantinápoly, január 17.

Az entente hatalmak rendkívül el vannak kedvetlenedve amiatt, hogy a közös jegyzéket még mindig nem adták át a portánnak. A késelem miatt Németországot tesszik felelőssé. Ugyanezek a körök azt mondják, hogy a hatalmak együttes jegyzéke most már egyáltalában fölösleges és hogy valószínűleg át sem fogják adni, mert a késelem nagyon sokat levon várt hatásából.

VASÁRNAP LESZ A FORDULAT.

London, január 17.

A Reuter-ügynökség úgy értesül, hogy Danev Jonescu miniszterrel és Misu követtel való konferenciája során közölte a bolgár választ Románia kívánságaira vonatkozólag a dobrudsai határkiigazítás és a Törökország által Bulgáriának átengedett területe-

bájában és hangos kardcsörtetés mellett ütötte össze sarkantyuját. Bemutatkozott:

— Báró Fuih Willibáld nyugalmazott örnagy vagyok!

A megriadt színész nem hitt egyebet, minthogy a báró most egyenesen a képére fog mászni, vagy megkardlapozza azért az ostoba hazugságot, mit róla országszerte terjesztett. Alig tudta kimondani, hogy „van szerencsém“.

Az öreg báró kordinálisan megrázta Králik Antal kezét.

— Nagyon örvendek, hogy egy régi hadi bajtárssal parolázhatok. Teringgettét, szép időket éltünk!

— Oh, kérem . . .

— Bizony annak idestova már tizenöt esztendeje. Az idő hogy eltelik!

— Igen, eltelik . . . parancsoljon helyet foglalni.

Az örnagy leült, miután előbb lecsatolta kardját, ami Králikot nagyon megnyugtatta.

— Hát hogy is mondjam, — kezdte az öreg báró — a fiam valami históriát beszélt el, hogy én megmentettem a maga életét, vagy hogy is volt?

— Ugy, ugy . . .

— Igazán? Érdekes . . . Én maidnem elfelejtettem az egészet . . . azaz csak úgy ho-

ken lakó román községek jövő helyzete dolgában. A bolgár közlést Jonsescu vasárnap a bukaresti minisztertanács elé terjeszti.

EREDMÉNYTELEN LESZ.

Bécs, január 17.

Török körökből jelentik, hogy a hatalmak kollektív jegyzéke teljesen eredménytelen fog maradni, mert a porta nem fog lemondani Drinápolyról.

A TÁRGYALÁS FOLYTATHATÓ.

Berlin, január 17.

Azt hiszik, hogy Törökország nemsokára megadja válaszáat a hatalmak kollektív jegyzékére, még pedig olyan szellemben, amely további tárgyalásokat is lehetővé teszi.

MIOSZ GÖRÖGORSZÁGÉ.

Athén, január 17.

Miosz szigetén tartott népgyűlésen a jelenlévők határozati javaslatot fogadtak el, amelyben Görögországhoz való csatlakozásukat jelentik ki.

THEODOROW

A HÁBORU KITÖRÉSÉRŐL.

Pétervár, január 17.

Theodorow bolgár pénzügyminiszter egy hírlapíró előtt így nyilatkozott: Utazásomnak célja egy nagy pénzügyi művelet. Még a hadjárat kitörése előtt 200 millió frankra szóló kölcsönt voltunk kénytelenek felvenni s már akkor elvileg elhatároztuk, hogy a háború után ennél is nagyobb kölcsönműveletet fogunk végrehajtani. Itteni pénzügyi tárgyalásaimmal célt értem s az eredményrel nagyon meg vagyok elégedve. Remélem, hogy Párisban, ahova ma utazom, hasonló előzetekességgel fogok találkozni.

A háború újabb kitörésétől mi nem félünk. A mi hadállásaink Csataldzsánál olyan erősek, hogy nemcsak a mostani, hanem háromszorekkora török sereggel is bizvást felvehetjük a küzdelmet. A bolgár-görög viszony nem ad okot aggodalomra. Szerbiával pedig semmiféle bonyodalom nem lehet, mert hatairaink tisztázva vannak.

A PÁPA SZKUTARIÉRT.

Konstantinápoly, január 17.

A portának hiteles jelentése van róla, hogy a pápa a Szkutariban élő katolikusok

mályosan emlékszem. Mert mi türes-tagadás, a memóriám megcsappant . . . — Hát mondja csak el, hogy is történt a dolog . . . Bizonyos vagyok benne, hogy nekem is az eszembe jut, ha hallom.

— És Králik Antal elmondotta elejétől végig a koholt kalandot, miközben az őrnagy folyton helyeslően bólintott.

— Igen, igen, úgy volt, szóról-szóra úgy . . . Milyen kitünő emlékező tehetsége van önnek — kiáltotta az őrnagy, székét közelebb tolva Králikhoz — de egyben mégis tévedni méltóztatott.

— Igazán?

— Csekélység az egész: tudniillik a dolog nem Quatero ostrománál történt, mert akkor már én hadifogoly voltam. — Tetszik tudni?

— Persze, persze. Hát hol is történt?

— Puebla ostrománál.

— Puebla? — kérdezte a színész bamba arccal — s majd azt mondta, hogy annak ostrománál ő nem volt jelen. De idejében észbe kapott.

— Persze, hogy Pueblánál, de mennyire Pueblánál!

Az őrnagy megmentette az in effigie megmentett férfit.

— Hisz alapjában véve mindegy — mondotta — de mégis szebb, ha megmaradunk a száraz igazságnál.

érdekében a római, bécsi és berlini kabinettekhez levelet intézett. Azt kéri levelében a szentatyá, hogy mivel Szkutari lakosságának legnagyobb része katolikus és ha Szkutarit Montenegrónak juttatná a nagyhatalmak, abból végtelen szenvedések származnának a katolikusokra nézve, tehát csatolják Szkutarit Albániához.

Csőd lehet, de bűnügy nem

A törvényszék menti a vagyombukottakat

A soha nem tapasztalt pénzkrisis napról-napra szedi — különösen a hitelezők méltánytalansága folytán — áldozatait. A törvény holt betűi nem nyújtanak oltalmat a szerencsétlen adósoknak, hanem a közismert csőd-eljárással még a boszuállás fegyverét szolgáltatják a hitelezők kezébe. A helyzet magaslatán álló bíróság azonban lelket tud önteni a száraz paragrafusokba is, és elégtételt szolgáltat — mint a jelen esetben — a lelkileg meggyötört adósoknak.

Tegnap délelőtt a debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa Hoffmann József táblai bíró elnöklelte alatt tárgyalta a vétkes bukás vétségével vádolt Deutsch Hermann püspökladányi kereskedő bűnügyét.

A vádlott kihallgatása során szomorúan panaszkodta a nehéz pénzügyi helyzetet, alkalmazottai által történt megkárosítását, felelőségének éveken át tartott betegségét, dr. Ferenczy kir. ügyész azonban fönntartotta a vádat, mert vagyombukott üzletének öt évi fennállása óta mérleget nem készített s mert a csődkérvény benyújtásának elmaradása miatt a vádlott több hitelezőnek alkalmat adott végrehajtási zálogjog szerzésére és a törvény szerint vádlott ez a cselekménye két évig terjedhető fogházzal büntetendő.

Dr. Gergely Jenő ügyvéd vádlott védelmében azt vitatta, hogy nincsen materialiter csőd, mert a 30000 korona tartozással szemben a leltár szerint ugyanolyan összegű aktíva létezik, ezért a vádlott felmentését kérte.

A kihallgatott tömegmondnok pedig előadta, hogy 3000 koronás ajánlat érkezett a tömeg megvételére.

A királvi törvényszék hosszas tanácskozás után kihirdetett ítéletében a védő álláspontját tette magáévá, vádlottat a vád és következményei alól felmentette s az ítéletben kifejezésre jutó jogi véleményét a tanács oly meggyőzően indokolta, hogy a kir. ügyész

Mikor a báró távozott, a kézszorításba egy kis papírzörgés vezült. Néhány banki-örvet adott át a dícsérő hadibaitársnak, ki indígnálódva kiáltotta:

— A viláért sem, báró ur!

De már akkor a pénz a nadrágja zsebében volt.

Aztán kikísérte illusztris vendégét a kapuig, ott zavartan vakarta a fejtét.

— Bocsánat, őrnagy ur, hogy is hívják azt a helyet, ahol megmenteni tetszett?

— Pueblának, barátom, legiobb lesz, ha felírja . . .

— És harmadnap este, mikor a báróéknál a nagy vacsorához Králik is hivatalos volt, a közkívánságnak engedelmességgel, úrra elmondotta a vitézi kalandot. De a dolog nem ment oly simán, mint máskor . . . Mikor a hely megnevezésére került a sor, mindig a Quatero tolatkodott az aikára. — A kritikus pillanathan a Puebla szó csakugyan nem jutott eszébe . . . Egy ideig zavartan, kinosan köhécselt . . . szerencsére a báró észrevette és odaszúrta: „Puebla“. Ezt persze többen észrevették és a fiatal báró pimasz maliciával kiáltotta:

— Hallották, milyen pompás sugó a papa! Milyen precizen adta fel a végszót!

is megnyugodott a felmentő ítéletben, mert abban a körülményben, hogy a tömegért 3000 koronás vételi ajánlat érkezett, a törvényszék nem találta megcáfoltnak a leltár azon adatait, amelyek értelmében az áru-raktár 12000 korona becsértéket képvisel és kimondotta, hogy oly esetben, amikor az aktívákat nem haladják meg a passzívák, habár a fizetések megszüntetnének s emiatt a csőd elrendeltek is: büntető felelősség meg nem állapítható.

Mi történt az erdőn?

A tegnapi öngyilkosság adatai

Tegnapi számunkban a rendőrség adatai alapján beszámoltunk arról az öngyilkosságról, melynek színtere a városi erdő mélye volt. Egyben jeleztük is, hogy a vizsgálat még az eset körül nincs befejezve s így a teljes világosság csak ennek lefolytatása után lesz a rejtelmesnek látszó tragédia körül fellebbentve. Különösen az öngyilkos zsebében talált levelekből vártunk magyarázatot.

Ez a magyarázat azonban elmaradt, mert a talált borítékokat csupán címekkel látta el az öngyilkos, míg tettének okáról semmi írást sem hagyott hátra. Ugyancsak tévuttra vezette a hatóságot az öngyilkos mellett talált névjegy is, mely személyazonosságát látszott megnevezni.

Mint jeleztük, az öngyilkos több levelet hagyott hátra, köztük Kolozsváry Mihály központi kapus fia részére is egyet. Ez gyanús volt a kapus előtt s mikor a késő éjjeli órákban a holttestet szállították a városba érthető érdeklődéssel sietett a titokzatos öngyilkos személyét megtekinteni. Azonnal fel is ismerte benne fiának egyik sógorát Miszti Gyula magánhivatalnokot, aki még Szilveszter-estét családjánál töltötte.

— Szerencsétlen fiu! — mondta érdeklődésünkre — a rossz társaságnak lett az áldozata. Hat gimnáziumot végzett, mindig eminens tanuló volt, mikor máról-holnapra könnyelmű fiatal emberek társaságába került. Ettől fogva már nem akart tovább tanulni, hivatalba ment s lassanként az éjszakai tanyáinak, mulatóhelyeinek lett a látogatója. Ez okozta vesztét. Anyagi ereje nem volt, kimerült s nemsokára az önfentartással járó költségeket sem tudta előteremteni. Valószínű, hogy hivatal főnökei sem nézhettek jószemmel életmódját s itt is lehettek kellemtelenségei. Így határozta el magát végzetes tetteire.

Az orvosi boncolás megállapította, hogy az önmagával meghasonlott fiatalember már hetek előtt lett öngyilkos. Ezt megerősíti a holttest mellett talált névjegyre jegyzett dátum: 1913. január 2-ika. Ez a névjegy, mely Erős Lajos felírással volt ellátva, okozta az öngyilkos személyazonossága körül az első nyomok tévedését is, úgy, hogy tegnapi tudósításunk szintén ennek az alapján íródott. Valószínű, hogy Miszti Gyulánál más papirdarab nem volt s azért használta fel az öngyilkos végzetes tette elkövetésénél.

A rendőrség intézkedésére Balkányi Ede dr. városi tisztifőorvos jelent meg először a hullánál, aki konstátálta, hogy Miszti Gyula revolverrel követte el az öngyilkosságot, annak golyója halántékán érte s rögtön halálát is okozta. Hogy csak most találtak holttestére véletlenül, azt könnyen megmagyarázza az a körülmény, hogy az

öngyilkos messze kerülte a város határát s mintegy hét kilométer mélyen követte el tragikus tettét. Így maradt annak története máig az erdő rejtelmes titka.

Egy képviselő tragédiája

Várady Zsigmond dr. agyonlőtte magát

Megrendítő tragédia hirtelen jutott ma este a táviró szárnyán Debrecenbe. A Semmering egy előkelő fogadó-jában, a Lüüdbahn-Hotelben öngyilkosságot követett el Várady Zsigmond dr. országgyűlési képviselő, akit számtalan kötelék fűz e város falaihoz, ahol nemcsak barátai, de rokonai is élnek. Várady Zsigmond egyike volt a munkapárt legszámottevőbb tagjainak, résztvett minden szabadelvű mozgalomban s csak az elmúlt évben volt nagyszabású összetűzése a képviselőházban azokkal, akik a szabadkőmivességet támadták. Mint ember is, nagyon szimpátiikus egyéniség volt. Korrekt, nagy tudású és mások hibái iránt elnéző. Váratlanul jött tragédiája az ország egyik legoszloposabb erejét döntötte ki az ország közteréről. — A szíve adta kezébe a fegyvert, mely annyira elhatalmasodott szervezetén, hogy látszólag erős fjjikumát lázas dobogásával összetörte, a kedélyét beteggé, őt magát életunttá tette. Reggel öt órakor tehát végzett az engedetlen haddal.

A szálloda személyzete az egyik elsőemeleti szobából revolverdörrenést halott. — Sokan odarohantak, betaszították az ajtót s ott találták az ágyon véresen a magyar vendéget. *Még lélegzett, de szeme már lecsukódott s néhány pillanat múlva kiszenvedett.* Az ágy takaróján hevert egy *hatlövetű revolver*, amellyel a boldogtalan végű képviselő kilőttotta életét. *Csak egy golyó hiányzott a fegyverből.*

Több lepecsételt s a következő nyitott levelet találták asztalán:

„Fájdalmaim sírba visznek. Pénztárcámban 1190 korona van. Kérem, sziveskedjenek ebből kiegyenlíteni fogadóbeli számlámat és egyszerű temetésemet kifizetni. Kegyeskedjenek az itt hagyott leveleket a címekre eljuttatni. Értesítsék kíméletesen a feleségemet. Lakása Budapest, Mozsár-utca 4. Tisztelettel

dr. Várady.

Várady Zsigmond alig pár hó előtt nősült, egy újságíró elvált feleségét vette el. Még tegnap is telefonon beszélgettek egymással a férj és a feleség. Az asszony is gyengékedett s Várady Zsigmond hogyléte felől tudakozódott. Az asszony megnyugtatta s közölte tervét, hogy meglátogatja. A képviselő azonban azt felelte, inkább ő is hazajön. Ma reggel meg is érkezett távirata, hogy este 7 órakor a nyugati pályaudvaron érkezik meg.

Várady Zsigmond negyvennyolc évvel ezeött Szilágysomlyón született református családból. Tanulmányait Debrecenben, majd Nagyváradon és a budapesti egyetemen végezte. 1884 óta gyakorló ügyvéd Nagyváradon, ahol igen tevékeny részt vett a liberális mozgalmakban és nagy tekintélynek örvendett. 1910-ben a bihari kerület választotta meg munkapárti programmal. Első parlamenti szereplése a bankszabadság meghosszabbítása fölött támadt vitában történt és akkor mindenkinek feltűnt pompás szónoki készsége, melyet a régi magyar követek szó-

noki formáival ékesített. „Székelyudvarhely követe“, „Marosvásárhely követe“ — csak így nevezte képviselőtársait, kiknek beszédére reflektált.

Színház

HETI MŰSOR:

SZOMBAT: *Faun*, vigjáték. — Ujdonság. — (C bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Vén bakancsos és fia a huszár*, népszimű. — (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: Este *Szökött katona*, népszimű. (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *Faun*, vigjáték. (A bérlet.)

Vasárnapi előadások. Vasárnap mindkét előadásban a népsziművek királya kerülnek színre. Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal „A vén bakancsos és fia a huszár“ Szigeti József remek népsziműve kerül színre, melyben Zilahy igazgató egyik fényes szerepét játssza. Kivüle szerepelni fognak Borbély Lili, Kemény Lajos, Kassai Károly, L. Farkas Pál. Este rendes helyárrakkal (Kis bérletben) „A szökött katona“ Szigligeti Ede pálya nyertes népsziműve. Ez előadásban az összes drámai színészek vesznek részt.

Műsor változás. Bérczi Ernő betegsége miatt a holnap szombatra hirdetett „A faun“ premierje elmarad, helyette a „János vitéz“ daljáték kerül színre, amelyben közreműködnek Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, M. Tordai Erzs, Falussy István, Székely Gyula, Szabó Gyula stb. A faunra váltott jegyeket a színház pénztára visszaváltja.

Az Apolló mozgószínház alig egy pár hetes működésével bebizonyította, hogy fölötte áll minden más mozinak. Először is vezet óriási méreteivel, — 600 ülőhely van benne — és állandóan szenzációs ujdonságaival. Hogy a debreceni közönségnek kedveskedjék, először adta elő az országban a „Csikós“ című népies életképet, amit a két első nap több mint 3000 ember nézett. Aztán sorra jöttek a legszebb képek: „Hólabda“, Örök tanúság, amit ismételten le kellett hozni, — „Csepürágók“, „Párducz karmai között“, „Álarcz alatt“ Miss Saharettel és ma este szintén egy olyan képet mutat be az Apolló, ami világ szenzáció és pedig a vidéken először az „Apa“ című drámát a jelenleg élő legnagyobb tragikus színészszel Zaccónival a főszerepben. Ilyen műsor mellett érthető, ha már a 9 óras előadásra a 35 páholy között egy sincs üres és hogy a páholy közönség délelőtt telefon utján juthat csak páholyokhoz. Az Apolló színház éppen úgy mint eddig, ezután csak neves és teljesen új előadók-kal kedveskedik közönségének.

Apolló

mozgószínház

Igazgató: DEESI ALFRÉD.

Folytonos bemenet!

Telefon 762.

Szombat, vasárnap, hétfő, kedd.

Vidéken itt először

Világszenzáció! !! Óriási siker !!

A Z A P A.

(II. padre.)

Dráma egy előjáték és 3 felvonásban. Főszereplő: ERNETTE ZACCONI a világ legnagyobb első színésze. A Zacconi estéken az előadások délután 5 órakor kezdődnek. !!! És a fényes kísérő műsor !!!

Strasznoff Ignác meghalt

(A mitrovicai fegyház halottja. — Egy hírhedt szélhámos pályafutásának vége. — Reminiszcenciák a veszedelmes magyar kalandorról.)

Horvátországban, a mitrovicai fegyházban, mint fegyenc fejezte be kalandos életét Strasznoff Ignác, az országos hírhedségre vergődött magyar szélhámos. Ott szerepelt ő a nemzetközi büntetéseks névsorában is, mert sokszor szűk volt neki ez az ország s a nyugati nagy államok világvárosainak rendőrségei előtt is, mint veszedelmes szélhámos volt ismeretes.

Strasznoff mefordult Debrecenben is, akkortájt mindig rendben volt a szénája — legalább is nem állt körözés alatt s csak pénzt pazarló duhaj mulatozásával vált itt gyanússá. Mert pénze mindig volt Strasznoffnak bőven. Ha elfogyott a „dohánya“ legott megszülemltet fejében egy zseniálisnak is mondható agyafurt terv, amelyből országra szóló botrány támadt. A botrány áldozatai rendszeren azok voltak, akiket a tehetséges szélhámos „megvágott.“ Strasznoff az emberi hiúságra, hiszékenységre és egyéb gyarlóságokra alapította sikereit. Volt benne valami, ami a szélhámosok „előkelő kasztjába“ emelte. Vér sohasem tapadt a kezéhez, nem a betörés, nem a lopás volt a kenyere, hanem a ravaszul kigondolt csalás. Kitiűően tudott alakoskodni, különösen pedig az urat játszani. Mondják, hogy a kártyában is jól tudta igazgatni a szerencse kerékét s mint hamis kártyás előkelő kártya-klubokban is megfordult s gyakran nagyobb összegeket nyert.

Fiatalabb korában főhadnagyi egyenruhában szélhámoskodott, később erősen kopaszodott a feje s előléptette magát kapitánynak. A törzstiszti bádoggallért már nem adományozhatta magának, mert időközben a horvát bíróság börtönébe került, ahol most elpusztult. De nemcsak katonatiszt, hanem gróf, attassé, miniszteri tanácsos s több hasonló minőségben követett el szélhámosságokat. Valóságos színésztalentum volt. Budapestten állandóan a szerződés nélkül lézenegő színészeknek és az álhírlapíróknak a társaságában tartózkodott, akiknek macenásuk volt, egy-egy sikerültebb „kirándulásáról“ hazatért a fővárosba.

Különösen főurak és öreg főpapok körül operált nagyobb sikerrel. Legutóbb Zágrában az ottani érseket fonta be s pumuolta meg, mint a „külügyminiszter megbízottja“. Akkor valóságos kész „osztrák-magyar“ politikai programmal, amelyet természetesen ő maga fundált ki, állított be a zágrábi aulába, ahol az érseket s a kanonokokat több napig tartotta szóval. Közben néhány ezer koronát csalt ki a főpásztortól. Végül még az érsek oldalkanonoka kísérte ki a pályaudvarra, amikor Strasznoff visszautazott Budapestre. Csak a fővárosban fogták el.

Akkor a zágrábi törvényszék négy évi fegyházra ítélte Strasznoffot, amelyet már le is ült s csak az utolsó előtti hónapban követett el benn a fogházban, — ahol az irodában alkalmazták — egy szállítási panamát, amiért újra öt esztendei fegyházat kapott.

Az utóbbi büntetését ülte le Strasznoff a mitrovicai fegyházban s itt érte a halál, mely befejezte a hírhedt kalandor pályafutását.

Dohánytolvajok a hadházi tanyákon

Akik a fináncok szeme előtt lopják ki a dohányt

Komikus hátterű dohánycsempészésről és lopásról ad hirt hajduhadházi tudósítónk. Ugyyszólván a fináncok szemeláttára vittek ki a hadházi határból másfél mázsa szüzdohányt, melyet előbb egy környékbeli tanyáról emeltek el hadházi s nyiradonyi legények. A kocsi le volt takarva egy ponyvával s a pénzügyőrök ugyyszólván asszisztáltak a szüzdohány kiszállítása körül. A különös dohánycsempészetről a következő értesüléseink vannak:

Hercz Adolf földbirtokosnak a hadházi határban, az ugynevezett *Koczor-tanyán* nagytágu birtoka van, melyen rendszeres dohánytermelést üz a birtok ura. Most takarították be az idei termést, melyet a pajtában helyeztek el ideiglenesen, honnan a közeli napokban akarták a dohánybeváltó hivatalban értékesíteni. Minthogy a tanya messze kiesik a forgalmasabb utról, különösebb intézkedést nem tartott szükségesnek őrizetére az uradalom, csupán erős lakattal volt a termés elzárva.

Ismerték ezt az intézkedést azok a hadházi és nyiradonyi legények is, akik az elmúlt napok egyikén elhatározták, hogy a más dohányának felhasználásával fognak szert tenni egy kis mulatságra. S hárman: **R. Kovács Bálint**, **Cseh János** és **R. Szász Imre** egy sötét estén felkeresték a magában álló dohánypajtát, annak zárát lefeszítették, behatoltak a helyiségbe és mintegy másfél métermázsa szüzdohány válogattak itt össze. Menten kocsira tették, letakarták és az éj leple alatt kihajtottak a birtokról.

Megjegyzendő, hogy a dohány elvitelére szánt kordét, szerszámokat és a lovakat sem kölcsönözték más uraságtól, hanem a Hercz Adolf birtokáról szerezték be. Meg is voltak azzal elégedve, mert Nyiregyháza felé vették az utirányt, amely meglehetősen távol van az eset színhelyétől, jól kell hajtania annak, aki reggelre benn akar lenni a városban. De hát a bizalom meg volt, így a fogat vígan dőcögött tova az országuton. Nemsokára két pénzügyőr jött szembe velük.

- Jó napot!
- Jó napot!
- Hova igyekeznek?
- Nyiregyházára.
- Mi van a kocsiban?
- Buza.
- Adj Isten!
- Fogadj Isten!

Ilyen párbeszéd történt a gyalogos és a lovasemberek között, melynek végeztével harsogó kedvvel folytatták utjokat a dohánycsempészek.

— Ezt alaposan elintéztük!

— Még „zsák” se kellett hozzá! — csinálták a tréfát a dohányosok. — Akik a nyiregyházi beváltó hivatalban akarták értékesíteni a becses zsákmányt. Csakhogy ekkor váratlan *„bibi jött közbe”*. Egyikük kisütötte, hogy termelési bizonyítvány is szükséges az efajta vásárhoz, anélkül hamar hoppon fogják az embert. Ami meg is történt volna, ha még idejében vissza nem fordulnak Nyir-

acsád felé s így pár órával később érte utol őket az igazságszolgáltatás keze.

A csendőrség ugyanis értesült a tolvajlásról s nyomozni kezdett az eltűnt kocsi, lovak és a dohány után, amit a sors keze nem sokáig takart el titokzatosan, hanem csendőrkézre juttatott, a tettesekkel egyetemben. Akiket átadtak az ügyészségnek s ellenük a büntető eljárást megindították.

HIREK

— **A francia elnökválasztás.** Párisból táviratozzák: Ma ment végbe az elnökválasztás. Hétszázharmincyolc képviselő és szenátor érkezett, nagy néptömegtől és újságíróktól kísérvé, hogy a francia köztársaság új elnökét megválaszssa. A harmadik próbaválasztáson Pams 322 szavazatot kapott, Poincaré 310-et, ami nem jelentett abszolút többséget. A választás ma folyt le. — Beadtak összesen 868 szavazatot, amelyből Poincaré 429-et hattal kevesebbet az abszolút többségnél, Pams 327-et kapott. A második szavazásnál azután Poincarénak meg volt az abszolút többsége s így ő lett a francia köztársaság új elnöke.

— **A debreceni és kecskeméti tanítói árvaházak felügyelő-bizottsága.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter Debrecenben és Kecskeméten fentartott országos tanítói árvaházak helyi felügyelőbizottságát újra megalakítván, a debreceni árvaház felügyelő bizottságnak elnökévé domahidai Domahidy Elemért, Hajdu vármegye és Debrecen város főispánját, tagjaivá pedig Gróh Ferenc kanonokot, prépost-prelátust, K. Tóth Kálmán református lelkészt, Márk Endre udvari tanácsost, ügyvédi kamarai elnököt, Lestyán Adorján udvari tanácsost, közjegyzői kamarai elnököt, Kovács József polgármestert, Roncsik Lajos árvaszéki elnököt, Dávid Mihály igazgatótanítát, továbbá domahidai Domahidy Elemérné, született Perényi Heléna bárónét, Csánky Viktornét, Rásó Istvánnét, Csanak Józsefnét, Sesztina Jenőné, özv. Varga Ferencné és özv. dr. Popper Alajosné: a kecskeméti árvaház elnökévé Kada Elek udvari tanácsost, Kecskemét város polgármesterét, tagjaivá pedig Révész István pápai prelátust, dr. Gyalokay Sándor kir. ügyészt, dr. Tóth György főgimnáziumi igazgatót, Sárkány Béla ev. főesperest, dr. Jó Gyula jogakadémiai igazgatót, továbbá dr. Horváth Mihálynét, Györfy Baláznét, dr. Küntler Károlynét, Farkas Kálmánnét, dr. Balázs Zsigmondnét és dr. Fodor Jenőné a szervezeti szabályokban megállapított időtartamra kinevezte.

— **Kinevezés.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter Széll László drt, a debreceni magyar királyi állami vegykerületi állomás vezetőjével megbízott gazdasági akadémiai tanárt az állomás vezetésétől felmentette s az állomás ideiglenes vezetésével Adorján József dr. királyi fővegyszt bízta meg.

— **Mészáros Imre halála.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Mészáros Imre, az Operaház szabadságolt igazgatója ma reggel negyed nyolc órakor a Park-szatóriumban — meghalt. Mészáros Imre már régebb idő óta betegeskedett, ütőérelmeszesedés gyötörte s a kínzó kór, mely az utóbbi időben egyre fenyegetőbbé vált, ma reggelre megölte. Nem használt a gondos ápolás, a hozzátartozók önfeláldozó igyekezete, a beteg férfit már nem lehetett visszaadni az életnek. Vele egy cörekvő, művészi lélekkel megáldott férfiú távozott az élők sorából, aki, míg az Operaház élén állott, teljes tudásával igyekezett szolgálni az ország első műintézetét.

— **Görgey Artur jobban van.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A nagy szabadsághős állapota örvendetesen javult. Az éjszakát jól töltötte, fájdalmai nemi voltak, láza is megszűnt. Reggel felé a reggelijét nagyobb mennyiségben fogyasztotta el.

— **Katonai tárgyalások.** A honvédelkötő tanyá ügyében ma Debrecenben katonai vegyes bizottsági tárgyalások folytak, amelyen a honvédkerületi parancsnokság képviselői Kovács József polgármester elnöke alatt tanácskoztak.

— **Uj 16 filléres bélyegek.** A helyi ajánlott levelek bérmentesítésére 1913. évi február hó 1-től külön 16 filléres levéljegyeket bocsát forgalomba a postaigazgatóság, mely intézkedett, hogy ilyen levéljegyekkel a kincstári postatávirdahivatalokat, a várható forgalom arányában, közvetlenül előttes igazgatóságai lássák el.

— **Olcso buza a gazdáknak.** A múlt évi kedvezőtlen őszi időjárás folytán az országban bevetni szokott terület egy része vetetlen maradt s valószínű, hogy az elmaradt vetések egy részét a gazdák tavaszi és járóbuzával fogják pótolni. Tekintettel arra, hogy járó buza- és tavaszi buzavetőmag az országban kellő mennyiségben nem áll rendelkezésre, a földmivelésügyi miniszter a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét nagyobb mennyiségű ilyen fajta buzavetőmag beszerzésével, a pozsonyi közraktárakba való beraktározásával és a jelentkező gazdák részére való eladásával bizta meg.

— **Felülfizetések.** Az „Iparoskör” által 1912. december 31-én megtartott táncmulatság alkalmából a következő felülfizetések folytak be: Horváth János 20 K, Biczó Gyula 20 K, Pick Nándor 10 K, Serli Ede 10 K, Urbanovits Miksa 10 K, Csapos János 10 K, Fehér és Ritter 10 K, Sesztina Lajos cég 10 K, Losonczy János 10 K, Debreceni Lajos 10 K, Erdődi Lajos 10 K, Dihen János 10 K, Tóth Gyula cég 10 K, Vámos Károly 10 K, Erba Rezső, Csurka István, dr. Tóth János Biszthka István, Banbéra Pál, Variassy Imre 5—5 koronát. Papp Donát 4 K, Bozók János 4 K, Dr. Riesz Kálmán 3 K, Asztalos István 3 K, Bélték Lajos 3 K, Horgonyi Károly 2 K, Jobbágy Imre 2 K, Csonka Pál 2 K, Jerinek Lajos 2 K, Scheibner Gyula 2 K, Sági Ferenc 2 K, Lázár István 2 K, Nagy Sándor 1 K, N. N. 1 K, Nagy József 1 K, N. N. 1 K, Dr. Radó Rezső 1 K, N. N. 1 K. Összesen 235 korona. Amely felülfizetéseket köszönettel nyugtázza az Elnökség.

— **Mibe kerül egy új százás?** Az új százkoronások forgalomba bocsátása alkalmából az eddigi szokásokhoz híven, a jegybank megállapította az ebbe a kategóriába tartozó sérült bankjegyek beváltására vonatkozó szabályzatot. A szabályzat java részét azonos a régiékel és megállapítja, mennyit térít meg a bank a beváltásnál a kopás, véletlen, vagy szándékos rongálás folytán előállott kárért. De megtudjuk a szabályzatból azt is, mennyibe kerül a banknak egy darab új százás. A 4. §. ugyanis a következőket mondja: „Használhatatlanná vált oly bankjegyeket, melyeknek már állapotukból kitűnik, hogy szándékosan lettek megváltoztatva és így az osztrák-magyar monarchiában való általános forgalomra használhatatlanná téve, tehát különösen az idegen toldalékokkal ellátott, keresztülírt, felülnyomtatott, befestett, bélyegzőlenyomatot mutató, írásjegyekkel átlukasztott vagy külalakjukban bármiképp megváltoztatott bankjegyeket, ha valódiságuk tekintetében kétség nem forog fenn, a bankintézetek a darabonként 10 fillért tevő gyártási és kezelési költségek megtérítése ellen fizeteskép, illetőleg beváltás végett elfogadják.” Szóval csekélyke tíz fillérbe kerül egy darab százás gyártása.

— **Az Apolló színház igazgatósága** tudatja a közönséggel, hogy a Zaccani estéken az előadások délután 5 órakor kezdődnek. — Kedvezményes jegyek a tőzsdében kaphatók.

— **Szengáz a pincelakásban.** Virág József favágó feleségével este 7 óra tájt tért meg a munkáról. Az Arany János-utca egyik pincelakásában laknak a házastársak, melynek szomszédságát mások bérlik. A kifáradt, átfázt munkáspár, hogy tagjait felmelegítse, nagy tüzet rakott a kályhában, majd mikor már csak zsarátnokok voltak benne, a kályha csövét is kiszedték. Had adja ki a meleget. Aztán lefeküdtek az ágyba. Egy félóra múlva a szomszéd lakók fojtó gázzagot éreztek. Bekopogtattak Virágék lakásába, ahol akkor már a szengázról kábultan fekiúdt a házaspár. Főleg az asszony, aki előhaladott áldott állapotban van, volt rosszul. A szomszédok a mentőket hívták, akik behatoltak a szobába s kihozták onnan az eszméletlen emberpárt. A férfi hamar magához tért, de az asszonyt beszállították a bábaképezdebe, ahol bevárja, míg anyja lesz.

— **A színházi díszítő sorsa.** Kozák Gyula díszítő huzamosabb idő óta áll a színház szolgálatában. Megszokta az ottani terhes munkát. Amely ugyancsak igénybe veszi egy ember erejét. Sőt néha még össze is ropontja azt. Mint szegény Kozák Gyulával is történt, aki ma emelés közben rosszul lett, beszállították a kórházba, ahol konstataálták, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett. Aligha lesz belőle ép ember.

— **Öngyilkos nagybirtokos.** Máramaroszigetről jelentik: Tomka Kálmán 60 éves taracközi nagybirtokos beteges életútságból öngyilkosságot követett el. Forgópisztolylyal szájába lött és a golyó azonnal megölte. A vármegyeszerte népszerű földbirtokos fiére volt az évek előtt Tomka Jenőnek, a Magyar Földhitelintézet volt igazgatójának és Zichy Mihály festőművész nővére volt a felesége. Az öngyilkos földbirtokost feleségén kívül két felnőtt fia gyászolja. Temetése ma volt nagy részvét mellett.

— **A papok répiája.** Egyekről írják: Az egri káptalan egyik ötezer holdas birtokán, Egyeken még ma is szedik a földből a cukorrépát. A mikor még alkalmas idő volt a szedésre, a napszámos emberek munkahért akart takarítani a káptalan, holdanként a kiszedésért 30 koronát fizetett. A máskülönben szorgalmas egykei nép máshol jobb napszámot kapott s így a gazdaság rutén munkásokat volt kénytelen hozatni, akikkel azonban igen felsült. Egynémelyikük a káptal kezelni sem tudta, hazaküldték őket. — Belátta a káptalan, hogy a mai magas napszámok mellett holdanként 30 koronával ki nem szedeti a repát, hétről-hétre emelte a szedés díját, úgy hogy ma 80 koronát fizet holdanként s így a fukarsága miatt ez idén ráfizet a cukorrépára. Most a 14 fokos hidegben is vigan, énekszóval seprik a havat a repaföldről és a befagyott földből ássák a cukorrépát.

— **Kolduló csavargó.** Rác Szabó István csavargásért már többször volt a rendőrség által büntetve. Tegnep délután ismét csavargással töltötte fölösen üres idejét, közben pedig, hogy az éhségtől föl ne kopjon az álla, számítva az emberek könyörületességére, bebetért egy néhány házhoz koldulni. A rendőrszemnek föltűnt a házából ki s be járkáló csavargó és igazolásra szólította fel. Minthogy Rác ezt megtenni nem tudta, előállították a központi ügyeleten, ahol bevallotta a koldulást, ami miatt a rendőrség az eljárást ellene folyamatba tette.

— **Késelő iskolásfiu.** Katz Lajos debreceni elemi iskolás gyerek, aki most töltötte be 11-ik esztendejét, ma délután a Piac-utcán zsebkésével megtámadta Visóczky Ilnát, akit karján meg is szurt. A rendőrszem emiatt előállította a vakmerő gyereket, aki azzal védekezett, hogy a leány őt szidalmazta és pofon ütötte. Szüleinek adták át megfenyítés végett.

— **Elütötte a szekér.** Varga Gábor hajduböszörményi születésű 18 éves kocsis tegnap délután a Csapó-utcán hajtott végig szekerevel. Özv. Szilágyi Józsefné Csillag-u. 47. sz. alatti lakos eközben át akart menni az utca egyik oldaláról a másik oldalra. Midőn arra a helyre ért, ahol a Varga Gábor által hajtott kocsi haladt, a kocsis rákiáltott, hogy vigyázzon. Szilágyiné azonban kissé süket lévén, sem a kiáltást nem hallotta meg, sem pedig a hozzá közeledő szekeret nem vette észre és így a szekér elütötte. Szerencsére azonban a kocsis lassan haitott s így nagyobb szerencsétlenség nem történt. Szilágyiné sérülése nem súlyos.

— **Lopások.** Ungerleider Jenőné Baross-utca 26. sz. alatti lakos panaszt tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki konyhájából szabadhelyről egy darab rézmozsarát ellopott. — P. Nagy András Hatavan-utca 30. sz. alatti lakos kocsis panaszt tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, ki az istállóból egy rövid fekete télikabátot ellopott. — Csendes Lajos Csillag-utca 80. sz. alatti lakos panaszt tett a rendőrségen összes udvarbeli lakói ellen, hogy tűzfáját állandóan lopják, ami által őket mintegy 200 korona erejéig megkárosították. A rendőrség a nyomozást mindhárom ügyben folyamatba tette.

— **Besurranó tolvaj.** Mágocsi Sándor nyugalmazott pénzügyi titkár panaszt tett a rendőrségen, hogy nagynénje, özv. Szabó Sándorné Kossuth-utca 18. sz. alatti lakos lakásába tegnap délbén a déli órákban, míg a tulajdonos az udvaron volt elfoglalva, ismeretlen tettes a folyosóján át, az utcai szobába besurran és onnan 60 korona 80 fillér készpénzt ellopott. Tettes az ablakon át akart menekülni és az ablakot ki is nyitotta, kiugrani azonban az utcán járó-kelöktől nem mert és így a kapu alatti ajtót belülről kinyitva távozott a lakásból. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

— **Vihar az Adrián.** Fiuméből jelentik: A dalmát partok mentén tegnap erős vihar dühöngött, mely a parti hajózást nagyban késleltette. A vihar egész éjjelen át tartott.

— **Borzalmas lelet.** Temesvárról jelentik: A Fröbel-utca 36. sz. házban tegnap este felé borzalmas leletre találtak. Az egyik egyszobás lakásban két teljesen fölözsláznak indult holttest feküdt a földön. Sztankó Pál 54 éves körüli horvát zöldségárus lakott a szobában kedvessével, egy 20 éves, feltűnően csinos Anna nevű leánnyal. December elején Sztankó még kifizette a háziasszony-nak a házbért, de azóta egyiküket sem látták. A házbéliek azt hitték, hogy elutaztak. A lakás ajtaja zárva, ablaka le volt függönyözve az egész időn keresztül. Tegnep délután Jantos Mária háziasszony lakatossal kinyitatta az ajtót, mert a lakást ki akarta adni. Ekkor fedezték föl a két holttestet a földön. A leány az ablak mellett hanyat fekiúdt, a férfi az ajtó előtt guggoló helyzetben volt. A két holttest már meg volt penészedve és rettenetes büzt árasztott. A holttestek már annyira fölözsláznak indultak, hogy a halál okát nem lehetett megállapítani. Valószínű, hogy a férfi féltékenységből meggyilkolta a nőt és azután öngyilkos lett. A vizsgálat folyik.

— **Gyilkosság lakodalmon.** Nyiregyháza lakos bálintbokori tanyáján tegnap fia lakodalomát ülte. Éjjel egy óra tájban a násznép lövések zaját hallva, kirohant s nem messze a tanyától a hóban véresen találta Franczel Antal 18 éves gazdag legényt. Franczelnek a koponyája át volt löve és csakhamar meghalt. Az ismeretlen gyilkos elmenekült.

— **Garázda farkas-falka.** Máramaroszigetről jelentik: A Budafalva mellett lévő Totosbánya aranytelepre pár nap óta többször betört egy kóbor farkas-falka, amelyet a nagy hideg leűzött a hegyekből. Tegnep este Kimpján Dimitru telepére özönlött egy hatalmas farkas-csorda és husz juhot és két házörző ebet lakmározta fel.

— **Tolvaj jóismerős.** Csendom Margit hajduszoboszlói születésű 18 éves foglalkozás nélküli cselédleány már nem éppen ismeretlen alak a rendőrség előtt. Annyira nem ismeretlen, hogy különböző apró bűncselekmények miatt 3 évre már ki van tiltva a város területéről. Sőt már a bíróság előtt is állt, ahol lopás miatt meg is büntették. A jóféle leány tegnap visszatért Debrecenbe — persze inkognitó — és meglátogatta Szabó Juliánna nevű, Arany János-utca 54. sz. alatti lakó cselédet, aki már régebben jó ismerős. Ott el kezdett beszélgetni, miközben 6 korona készpénzt és szalagot ellopott. Észrevették és átadták a rendőrségnek, a mely tiltott visszatérés és lopás miatt megindította ellene az eljárást.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 16-án délután 4 óráig a következő haláleseteket jelentették be: Kovács János ref. 16 hónapos, Dézsi Lajos ref. 4 hónapos, Fazekas Veron r. kath. 16 éves, Orosz István ref. 24 éves.

Debreczeni butorkészítő asztalosok árucarnok szövetsége
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

11 968 : TELEFON : 968 11

HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kiséparos tagjai által készített hálószobák, ebédők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem teveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szm rna szényegeire, melyekkel 600 családát foglalkoztat s előállítási árban bocsátja forgalomba.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	808 50
Osztórák hitel	619 00
1 szanaszós koronajárádás	84 80
Államvasút	711 —
Jelköltség	37 —
Himamurányi	721 —
Salgótarjáni	742 —
Kőszegi vasút	888 50

Irányszat:

Magánlétszámítolási kamatláb:

Bécs 5 $\frac{3}{4}$ %, Berlin 4 $\frac{1}{2}$ % London 4 $\frac{1}{16}$ %.

Budapesti gabonátőzsde.

Svács E. (Straussor és König) debr. bismányos távirati jelentés	11 88
Buzsa áprilisra	11 9
„ október e	12 07
1913. szept.	12 08
Ross áprilisra	9 1
„ októberre	10 8
Zab áprilisra	9 9
„ októberre	7 72
7 6 ger 1 8 év május	7 72
„ júliusra	7 92

Keszaru ártartó.

Csöd egy hagyaték ellen. A debreceni kir. törvényszék, mint csödbíróság néhai Szabados Vilmos hagyaték ellen a csödtől mai napon elrendelte. A csödtőmeg gondnokul: Eisler Mór drt nevezte ki a kir. törvényszék. A bejelentés határidejéül március hó 17-ikét, felszámolási határnapul április 15-ikét tűzte ki a bíróság.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Ladányi József Kóka, Kern György Versec, Weiner Zsigmond Sopron, Bedel Nagy A. József Palánka.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: POSCH DEZSO.

10 until 50 H
asontul minden
5 fillér, a leg
sebb hirdetés 5

HII

Házasság
nek: 2
hölgy, 2
vagyonn
k. a. 1
gyermek
nal, szá
dag am
nos hől
moly ér
díjtalan
lin 18.

33 éves, c
urhoz h
is. Cim

Keres 2
zaspár.

KARLSB
del viz
35 fill
tekben

Férli ka
mek ha
téli ing
Schwar
ház mel

Valódi e
különleg
J. Jenő
désében

Vizvezeté
szakszer
Tervraj
szitek.
kély dij
Miklós-

Egy nő
ágy el

Wels
talos m
berende
kir. her

L
az ös

H

Na
Plüsch
oo

Me

10 és 50 fillér, azontul minden szö 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 L.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden szö 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés

Házassulandók figyelmébe! Férjet keresnek: 28 éves vagyonos, csinos orosz hölgy, 22 éves német árva 400,000 korona vagyonnal, 18 éves egyedül álló porosz k. a. 100 000 vagy., 38 éves független gyermektelen özvegy 120,000 kor. vagyonnal, számos vagyonos magyar hölgy, gazdag amerikai hölgyek és sok száz vagyonos hölgy Európa egyéb országaiból. Komoly érdeklődőknek (ha vagyontalanok is) díjtalan felvilágosítást ad Schlesinger, Berlin 18.

33 éves, csinos, elvált asszony, magányos urhoz házvezetőnőnek, elmenne vidékre is. Cím a kiadóhivatalban.

Lakás

Keres 2 szobás lakást februárra fiatal házaspár. Cím a kiadóban.

Különféle

KARLSBADI kétszersült eredeti Sprudel vízzel készült, 1 csomag 70, vagy 35 fillérért kapható a Deutsch üzletben.

Férfi kalapok és sapkák, női, férfi, gyermek harisnyák és keztük, férfi és női téli ingek és nadrágok **legolcsóbban** Schwarz M. L.-nél Piac-utca 52., megyeház mellett.

Valódi edes nemes szegedi paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatárú nagykereskedésében, pénzügyi palota Telefon 79.

Vizvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jóállás mellett. — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. Gyenes Antal. Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Egy női íróasztal és egy fehér uj vaságy eladó József kir. herceg-utca 21.

Welsz Ferencz gépüzemre berendezett asztalos műhelye. Modern konyha és előszoba berendezések készen is kaphatók József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Házak-Telkek

Az **Ondódon** 24 öl föld olcsóért eladó Értekezhetni Isko'a-utca 8.

Eladó tanya az Ujföldön, a városhoz közel 11 hold, kedvező fizetés mellett. Késes-utca 86. szám.

2955—1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 3362/1—1912. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint Bankkegyesület részvénytársaság részére lakosoktól 1500 kor. tőke, ennek 1912. év január hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 239 kor. 70 fill. perköltség erejéig 1912. évi szeptember hó 2-án bíróság lefoglalt és 3456 koronára becsült terményekből álló ingóságok **1913. évi január hó 31-én délelőtt fel 10 órakor** kezdetét veendő és alperesek lakásán Tizenháromváros-utcán 28. sz. háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik Debreczen, 1913. évi január hó 10-én.

Tőkés Péter bírói kiküldött.

Megbecsülhetetlen

és megfizethetetlen gyógyszerül szolgál **rheuma, köszvény, húlé** és okozta **hasogatódás, nyílallás** és **szuródásoknál** a kiváló hatású

Csillag növényessz.

Hírét és közkedveltségét különösen annak köszönheti, hogy **Ára 70 fillér.** fent nevezett bajoknál kitűnő hatása van és már rövid idei használat után javulás és gyógyulás áll be.

Gyomorgyengeség, szélgyörcs, fejfájás, köhögés, mellszorulás és több naponként előforduló bajnál :: kipróbált hatása van a ::

„Stella növény essentia fluid“-nak 1 üveg ára 40 fillér.

Mindkét kitűnő gyógyhatású szer több évi tapasztalás és kipróbálás után került forgalomba. Kiváló hatásuk rendkívül kedvelté és ismertté tette ugyanarra, hogy a legelterjedtebb házi szereknek tekinthetők.

Kapható a készítő **REICHARD SÁNDOR Csillag gyógyszer-tárában** Debreczen, Árpád-tér.

valódi KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA, MINŐSÉGE: ARANY

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengyék,

szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők, flanel takarók nagy raktára.

Olcsó árak! :: Előzékeny kiszolgálás!

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszere a **Hollandi**

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

BURGER MANÓ

tűzifa- és szénnagykereskedő Debreczen, a Lóvasúti-fatelepen (Hatvan-utca végén) villanyerőre berendezett fűrés és favágótelepe

Szállít mindenfajta kitűnő minőségű

tűzifát

métermázsánként, ölenként és vagononként; továbbá a legjobb minőségű **szalon porosz kőszent** métermázsánként házhoz szállítva, valamint úgy porosz, mint kitűnő hazai szentet vagononként ipari üzemek részére. :: Telefon 7—09.

Leltározás

miatt

az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított árban szerezhetők be

Halmágyi Sámuel

fő és fióközletelben Piac-utca.

Nagy raktár, :: dus választék

Plüsch kabátok, Bundák, Raglanok, Szörme kabátok, Pongyolák, Blouzok, estélyi ruhák, costumok és mindenemű **szörme árukban.**

Leszállított olcsó árak minden osztályban.

Menyasszonyi kabátoknál nagy árengedmény.

